

ката на „народната“ кръчма, екстравагантната живописъ по стѣнитѣ, набученитѣ по тезгяха и около него ножове, пищови, оржжия, и най-сетнѣ, източната автономия на езицитѣ — всѣки да бръщолевя каквото го е майка научила, и щото му е случаятъ показаль.

— Господине, обърналъ се пѣтникътъ къмъ съдържателя на кръчмата, — кажете ми, моля ви си, тука ли е Хаджи Димитъръ и кждѣ мога да го намѣря.

Нека кажемъ, че Хаджи Димитъръ бѣ нѣщо като диктаторъ надъ хжшоветѣ и тѣхенъ най-близъкъ наставникъ. Неговиятъ гласъ се е слушалъ, народнитѣ хайдутѣ сж били длѣжни да му се подчиняватъ, като знаѣли прѣдварително, че монархътъ никога не е злоупотрѣбявалъ съ своята власть. Властѣта на Хаджи Димитъръ, както и на Стефанъ Караджата надъ хайдутитѣ, била самоволна власть; но тя не е била тиарническа въ обикновенния смисълъ на думата. Ако се съгласеха читателитѣ, ние бихме назовали тая власть „морална сила“, която произтича отъ прѣимущества на дадена личностъ надъ сума други личности. Въ Караесенскитѣ лозя и по Сливенския Балканъ, Хаджи Димитъръ бѣше нанесълъ първитѣ сполучливи атаки надъ турския монархизмъ, първитѣ битки бѣше изнесълъ надъ султанската зганъ, която лекомисленици наричаха „редовенъ аскеръ“, а тие побѣди вдѣхнали въра голѣма уроба, че днитѣ на робството сж скжсѣни... Хжшоветѣ, които участвували въ боя, видѣли и умѣлостѣта на войводата, и неговата неустрашимостъ да лѣти срѣщу вражеския крушумъ. И тѣхната фантазия дѣйствувала. Отъ тукъ — повиновението прѣдъ единъ войвода, който на Балкана има само тѣзи прѣимущества надъ четата, че опрѣдѣля цѣль на нейното движение, направлява боя и дава крилъ на момцитѣ, а тука — въ кръчмата на Царски, той сжщия ги сжди на редъ и примѣрностъ.

Когато влѣзналъ непознатиятъ пѣтникъ, всичко бръщолевѣло. Когато запиталь — всичко млѣкнало и